

miosła". Mam poważne obawy, że „znajomość rzemiosła” nieco w danym wypadku zawiodła, gdyż pisanie recenzji z przypisów, zamiast z samej pracy, jest nowością zastosowaną po raz pierwszy i dotąd nie spotykaną.

Po piąte, myli się, twierdząc, że z małymi wyjątkami „wszystkie inne materiały są już od dawna znane i opublikowane”, gdyż Sygański w *Historii Nowego Sącza* podaje w tłumaczeniu obszernie streszczenie wizytacji ks. Januszowskiego, opuszczając całe, ważne dla historii budowy kościoła rozdziały.

Zgadzam się z recenzentem, że „wydawnictwo można było wielokrotnie pomnożyć... gdyby wydawca był należycie wykorzystał Archiwa”. Nikt w to chyba nie wątpi; sama wizytacja z 1698 r., gdyby ją wydać, zajęłaby duży tom. Obawiam się, że recenzent nie zapoznał się dokładnie ani z wymienioną pracą Sygańskiego, ani też z niezmiernie bogatymi archiwaliami Kurii Metropolitalnej w Krakowie, odnoszącymi się do kolegiaty sądeckiej, gdyż inaczej nie zgłaszałby podobnych pretensji do autora. Z wizytacji i z innych źródeł archiwalnych podałem tylko fragmenty, które wiążą się z historią przebudowy kolegiaty, bądź też opisują jej ówczesny wygląd. Jest tu więc szósty zasadniczy błąd recenzenta.

Recenzent zajął się bardzo pracowicie wyszukiwaniem błędów w przypisach. Należy podziwiać jego umiejętność w odróżnianiu błędów drukarskich od błędów w odczytaniu tekstów. Warunki wydawnicze, w jakich powstał ten tom „Rocznika” były niestety ciężkie i rzeczywiście błędów jest dużo. Ze jednak w łatwiejszych znacznikach popelniać można błędy, widać choćby z szóstu, i to zasadniczych, jakie recenzentowi wykazałem.

Jest w recenzji sporo mniejszych pomyłek. Aby jednak nie być posądzonym o drobiazgowość, nie będę ich wszystkich wyliczał, wspomnę tylko, że nazywanie planów „szkicami” jest co najmniej nieścisłością. Jeśli zaś chodzi o dokument z 1453 r., wyjaśniam, że został on przekazany przez probostwo w Nowym Sączu do Muzeum Diecezjalnego w Tarnowie; ponieważ dysponowałem tylko odpisem, dostarczonym przez dyrektora tejże instytucji, uważałem za stosowne, ku zgorszeniu recenzenta, wymienić nazwisko kopisty.

Recenzja zatem zarówno jako całość, jak i w wielu szczegółach jest dużym nieporozumieniem. Niestety nie mogę się w niej dopatrzeć rzeczowości; nieco dziwne więc wydają się końcowe poczenia udzielone redakcji „Rocznika Sądeckiego” przez osobę recenzenta.

Stefan Świszczowski

Ważniejsze wypadki w polskim życiu katolickim (kwiecień—wrzesień 1959)

KSIĄDZ PRYMAS DOKTOREM H. C.
UNIwersytetu w BUFFALO

Ksiądz Kardynał Prymas Wyszyński otrzymał w dniu 17 czerwca br. na Wydziale Prawa Katolickiego Uniwersytetu im. św. Piotra Kanizjusza w Buffalo (USA) doktorat h. e. Ksiądz Prymas upoważnił ks. biskupa Stefana Woźnickiego, sufragana diecezji Saginaw do przyjęcia w Jego imieniu przyznanego Mu dyplomu.

„DUCH PRACY LUDZKIEJ” W TŁUMACZENIU HISPANSKIM

W ubiegłym roku ukazała się w przekładzie na język hiszpański praca Ks. Kardynała St. Wyszyńskiego: *Duch pracy ludzkiej*. Hiszpański tytuł książki: *El espíritu del trabajo* (Madryt 1958). Przekładu dokonano według ostatniego wydania polskiego jakie ukazało się w Księgarni św. Wojciecha w Poznaniu w 1957 r. Objętość w wydaniu hiszpańskim wynosi 249 stron. Tłumaczenie poprzedza przedmowa biskupa Malagi Herrera Oria. Pracę Księdza Prymasa opublikowało wydawnictwo Patmos, obejmujące pozycje treści ascetycznej, wydawane pod redakcją Jose Orlandisa. Należy wspomnieć, że recenzję pracy Księdza Prymasa zamieścił już wcześniej w numerze 25 wychodzący w Ma-

drycie kwartalnik „Oriente Europeo”. Ta sama książka Księdza Kardynała została wydana w r. 1955 przez katolicki ośrodek wydawniczy „Veritas” w Londynie.

NOWI BISKUPI

Zwiększające się stale potrzeby duszpasterskie w polskich diecezjach skłoniły Stolicę Apostolską do zamianowania trzech nowych kapłanów z diecezji: opolskiej, poznańskiej i łódzkiej biskupami sufraganami.

Pierwszy z nich to Ks. dr Henryk Grzondziel, Wikariusz Generalny Ordynariusza Opolskiego.

Ks. Biskup Grzondziel urodził się w roku 1893 w Załężu k. Katowic. Po zdobyciu świadectwa dojrzałości zostaje wezwany do wojska i jako żołnierz armii niemieckiej bierze udział w I wojnie światowej. Po zakończeniu wojny wstąpił do Seminarium Duchownego we Wrocławiu i tutaj otrzymał w roku 1923 święcenia kapłańskie. W latach 1923—1927 pracował we Wrocławiu jako duszpasterz Polaków stale tam mieszkających oraz polskich robotników sezonowych na Dolnym Śląsku. W latach 1927—1935 zajmował się duszpasterstwem parafialnym, po czym został mianowany ojcem duchownym w Seminarium we Wrocławiu. W latach 1947—1951 był proboszczem wrocławskiej pro-

katedry pod wezw. św. Stanisława, a od roku 1951—1953 kapelanem SS. Karmelitanek we Wrocławiu. W roku 1954 ks. Grzondziel wrócił do pracy parafialnej, a następnie w r. 1957 został mianowany Wikariuszem Generalnym diecezji opolskiej. Sakry biskupiej w prokatedrze św. Krzyża w Opolu udzielił Biskupowi-Nominatowi J. Em. Ks. Kard. Stefan Wyszyński w dniu 16 sierpnia br. Biskupami współkonsekratorami byli: Ordynariusz sandomierski Ks. bp Jan Lorek oraz Ordynariusz wrocławski Ks. bp Bolesław Kominek.

Na prośbę Ks. alpa A. Baraniaka, Metropolity Poznańskiego Ojciec św. mianował drugim biskupem sufraganiem archidiecezji poznańskiej Ks. Tadeusza Ettera. Nowomianowany sufragana poznański urodził się w roku 1911 w Poznaniu. Świadectwo maturalne zdobył w poznańskim gimnazjum im. Marcinkowskiego, a następnie odbył studia filozoficzno-teologiczne w Seminarium Duchownym w Gnieźnie i Poznaniu. Święcenia kapłańskie otrzymał z rąk Ks. Prymasa Augusta Hlonda w roku 1934. Po rocznym okresie pracy w duszpasterstwie parafialnym w charakterze wikariusza, uczył następnie przez cztery lata religii w Collegium Marianum w Poznaniu. W kwietniu 1940 roku został aresztowany przez gestapo i uwięziony w Siódmym Forcie w Poznaniu, a potem spędził pięć lat w niemieckich obozach koncentracyjnych. Po zakończeniu wojny pracował przez dwa lata jako kapelan Polskiego Obozu Repatriacyjnego na Strefę Brytyjską w Wolfsburgu. W lipcu 1947 roku powrócił do Polski i tu uczył przez szereg lat w kilku średnich szkołach Poznania. Ostatnio był

naczelnym redaktorem miesięcznika homiletycznego: „Biblioteka Kaznodziejska” oraz pełnił funkcję sędziego pro-synodalnego Metropolitalnego Sądu Duchownego w Poznaniu.

Ks. dr Jan Wawrzyniec Kulik został zamianowany trzecim Sufraganiem dla diecezji łódzkiej. Biskup-Nominat urodził się w Milejowie k/Piotrkowa w r. 1918. Szkołę średnią ukończył w latach 1930—1937 w Piotrkowie. Po maturze wstąpił do Seminarium Duchownego w Łodzi gdzie przebywał do roku 1941. Okupant uniemożliwił Mu dokończenia studiów w Łodzi, dlatego też przeniósł się do Seminarium Duchownego w Sandomierzu. Święcenia kapłańskie otrzymał w Łodzi z rąk ks. arcybiskupa Jasińskiego w r. 1945. Przez sześć lat po święceniach pracował ks. Kulik w duszpasterstwie parafialnym. W roku 1951 rozpoczął studia z zakresu prawa kanonicznego na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Warszawskiego. W roku 1953 objął obowiązki notariusza w Kurii warszawskiej i równocześnie zaczął pracować nad przygotowaniem rozprawy doktorskiej. W roku 1955 otrzymał doktorat. W międzyczasie objął wykłady prawa kanonicznego w Seminarium Duchownym w Olsztynie. We wrześniu 1957 roku wrócił do diecezji łódzkiej i tu został mianowany kancle-rzem Kurii Biskupiej. Niedługo potem ks. dr Kulik został sędzią pro-synodalnym i wreszcie sędzią synodalnym.

Konsekracja Biskupa-Nominata odbyła się 4 X w Łodzi.

DIAMENTOWY JUBILEUSZ Ks. Bpa ST. ADAMSKIEGO

Dnia 19 marca br. odbyły się w Katowicach podniosłe uroczystości w zwią-

ku z 60 rocznicą święceń kapłańskich Ordynariusza diecezji katowickiej Ks. bpa Stanisława Adamskiego. W czasie uroczystości pontyfikalną sumę celebrował Ordynariusz opolski Ks. bp Fr. Jop. Kazanie wygłosił ordynariusz kielecki: ks. bp Czesław Kaczmarek. Ks. bp Jan Lorek wręczył Dostojnemu Jubilatowi dyplom Asystenta Tronu Papieskiego, który to tytuł przyznał Księdzu Biskupowi Ojciec św. Jan XXIII w związku z Jego pięknym jubileuszem. W uroczystościach ponadto wzięli udział Księża biskupi: Z. Goliński, W. Pluta, Karol Pękala, H. Bednorz, Bieniek oraz Wy-cisk.

25-LECIE KAPŁAŃSTWA ORDYNARIUSZA GORZOWSKIEGO

Ks. bp Pluta otrzymał święcenia kapłańskie w dniu 24 VI 1934 r. Główne uroczystości jubileuszowe 25-lecia kapłaństwa odbyły się w dniu 23 VI w gmachu Seminarium Duchownego w Paradyżu dokąd przybyli oprócz Dostojnego Jubilata Księża Biskupi H. Bednorz i J. Stroba, konsultorzy diecezjalni oraz wielu kapłanów z diec. katowickiej i gorzowskiej. W czasie pontyfikalnej sumy Jubilata kazanie wygłosił Ks. bp H. Bednorz. Po sumie odbyła się uroczysta akademii. Obchód jubileuszowych uroczystości w zakresie diecezjalnym odbył się w niedzielę dnia 28 VI, w którym to dniu Ks. bp Ordynariusz odprawił o godz. 10 pontyfikalną mszę św. w katedrze. We wszystkich natomiast kościołach diecezji odśpiewano po sumie dziękczynne Te Deum.

DZIESIĘCIOLECIE RZĄDÓW Ks. Bpa CZESŁAWA FALKOWSKIEGO W DIECEZJI ŁOMŻYŃSKIEJ

Dnia 15 maja minęła dziesiąta rocznica uroczystego ingresu do starej katedry w Łomży oraz objęcia rządów w diecezji łomżyńskiej przez Ks. bpa dra Czesława Falkowskiego. Ks. Biskup urodził się 28 listopada 1887 r. w Warszawie. Tutaj uczęszczał do szkoły średniej, następnie kształcił się w metropolitalnym seminarium duchownym w Petersburgu. Studia wyższe odbył na uniwersytecie w Innsbrucku (1909—1913), gdzie na Wydziale Teologii uzyskał doktorat. W latach 1913—1917 był profesorem w seminarium metropolitalnym w Petersburgu. W r. 1917 został powołany na stanowisko profesora historii Kościoła petersburskiej Akademii Duchownej. Ks. biskup Falkowski należy do organizatorów Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego i był w latach 1918—1920 jego profesorem. Dnia 28 I 1921 r. został mianowany profesorem zwyczajnym historii Kościoła na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Stefana Bato-rego w Wilnie. Lata 1928—1930 to okres Jego rządów rektorskich na uniwersytecie wileńskim. Po zamknięciu uniwersytetu w grudniu 1939 r., Ks. Biskup pracował w seminarium duchownym. W latach 1942—43 przebywał w obozie koncentracyjnym w Szaltupiu pod Kownem. Ks. Biskup Falkowski jest autorem szeregu prac naukowych. Wyliczymy ważniejsze z nich: *De genesi protestantis-mi Petropoli* 1918, *Uniwersytet Wileński „Ziemia”* 1922, *nr 5, Nieznany autograf Mickiewicza „Ateneum Wileńskie”* 1924, *z. 5, O jubileuszu na Litwie i Rusi w 1826 r.* „Kwartalnik Teo-

log. Wileński" III, 1925, *Sac. Franciszek z Asyżu* tamże, IV, 1926 *Later w świetle najnowszych badań* „Przegląd Powzeczny” 1929, t. 181. Ks. Biskup ogłosił szereg życiorysów w Polskim Słowniku Biograficznym, oraz życiorysy: P. Skargi (w wydawnictwie „Sól ziemi Polskiej”), ks. prof. dra Jana Fijałka, księdza Edwarda Szwejnicia, Siostry Nulli, — Służebnicy Krzyża, i in. W roku 1929 otrzymał komandorski order Polonia Restituta, a w roku 1932 tajną szambelanę Ojca św. Piusa XI. Konsekracja Ks. bpa Falkowskiego odbyła się 8 maja 1949 w Białymstoku.

Ks. Bp JAN CODY GOŚCIEM BISKUPÓW POLSKICH

W dniach od 5 do 16 sierpnia hr. bawił w Polsce Ks. Biskup Jan Cody, ordynariusz diecezji London w Kanadzie. W czasie swego pobytu był gościem Prymasa Polski i innych biskupów polskich. Zwiedził Warmię, Gniezno, Wrocław, Kraków, Tarnów, Kielec i Lublin. W dniu 15 sierpnia sprawował celebry pontyfikalną na Jasnej Górze. Ks. biskup Cody jest wielkim przyjacielem Polonii Kanadyjskiej, dla której zorganizował w swej diecezji cztery parafie. Miał możliwość w Polsce stwierdzić osobiście, że Ziemia Odzyskana są zamieszkałe przez ludność polską i dobrze zagospodarowane.

50-LECIE „ATENEUM KAPLAŃSKIEGO”

Dnia 15 marca hr. odbyły się uroczystości 50-lecia istnienia bardzo cennego u nas pisma „Ateneum Kapłańskie”. Pierwszy numer ukazał się

w styczniu 1909 r. Przez wiele lat wydawano „Ateneum” jako miesięcznik, obecnie ukazuje się jako dwumiesięcznik. Na uroczystości jubileuszowe do Włocławka przybyli: Ks. Prymas Kard. Wyszyński, Ks. abp Baraniak, Ks. bp Nowicki, Ks. bp Klepacz, ks. bp Kowalski, Ks. prof. dr St. Lach — dziekan Wydziału Teologicznego KUL, Ks. redaktor Etter, redaktor K. Turowski i in. Rano o godz. 9-tej ks. bp dr Fr. Korszyński, były redaktor czasopisma odprawił mszę św. w intencji żyjących i zmarłych redaktorów i współpracowników „Ateneum”. Na akademii, która odbyła się po południu w gmachu włocławskiego Seminarium Duchownego ks. bp Pawłowski w zagajeniu stwierdził m. in. iż powstanie „Ateneum” było wyrazem troski o kulturę umysłową polskiego duchowieństwa. Następnie aktualny redaktor ks. dr K. Majdański scharakteryzował dzieje pięćdziesięcioletniego czasopisma którego założycielem był ks. Idzi Radziszewski, późniejszy organizator KUL. O poważnym poziomie „Ateneum” świadczy szeroka tematyka artykułów, wysoki poziom publikowanego materiału oraz nazwiska autorów z całej Polski spośród kleru diecezjalnego, zakonnego oraz świeckich pisarzy katolickich. Na łamach „Ateneum” widnieją artykuły takich pisarzy jak: Kard. D. J. Mercier, abp J. Teodorowicz, abp Szałowski, abp Godlewski, bp Pelczar i in. Obowiązki redaktorów „Ateneum Kapłańskiego” pełnili w ciągu minionego 50-lecia: ks. dr Antoni Szymański (1909—1919), ks. dr A. Kaczorowski (1925—1928), ks. dr Fr. Korszyński (1928—1929), ks. mgr B. Kunka (1928—1932), ks. dr St. Wyszyński (1932—1939), ks. dr Stefan Biskupski (1946—

1951) i od r. 1957 ks. dr Kazimierz Majdański. W toku akademii przemawiał również Ks. Kardynał oraz dziekan Wydziału Teologicznego KUL ks. prof. dr St. Lach. Jubileuszowy numer stanowi kolejny już 58 tom „Ateneum Kapłańskiego”.

Ks. JUBILAT ANTONI HLOND

Dnia 16 kwietnia w podwarszawskiej miejscowości Pęcbery odbyły się uroczystości związane z 50 rocznicą święcenia kapłańskiego znanego w Polsce kompozytora ks. dr Antoniego Hlonda (pseud. Ks. A. Chlondowski) — brata zmarłego Prymasa. Na uroczystości przybyli Ks. Kard. Wyszyński, ks. abp A. Baraniak, wyżsi przełożeni polskich prowincji Księży Salezjanów oraz liczni kapłani. Ksiądz Jubilat urodził się 13 czerwca 1884 r. w miejscowości Kosztowy, w powiecie pszczyńskim. Do szkoły uczęszczał w Zawodziu, Brzezince, a następnie wyjechał do Włoch gdzie pozostając pod opieką Księży Salezjanów odbywał dalsze studia, a następnie wstępuje do nowicjatu Towarzystwa. Po skończonym nawiejaciu kończy studia filozoficzne w Rzymie i tam uzyskuje stopień doktora. Wraca następnie do kraju. W 1905 r. rozpoczyna w Oświęcimiu studia teologiczne. Niedługo potem w roku 1907 chcąc uniknąć służby w armii niemieckiej przyjmuje święcenia subdiakonatu a potem wyjeżdża do Jugosławii, gdzie w Radnej kończy studia teologiczne i otrzymuje w roku 1909 święcenia kapłańskie. W latach 1910/11 odbywał w Ratuszynie studia muzyczne, a następnie pełni różne obowiązki i urzędy w zgromadzeniu salezjańskim. W latach 1925—30 pełni obowiązki in-

spektora prowincji polskiej. Ks. dr Antoni Hlond znany jest w Polsce przede wszystkim jako kompozytor. Katalog z roku 1954 wymienia 3974 pozycje, a na to składa się około 40 komp. łacińskich i polskich Mszy św., liczne pieśni, litanie, śpiewy przygodne, narodowe i misyjne, muzyka świecka i organowa, cały szereg preludjów oraz inne utwory muzyczne pozostające w znacznej części w rękopisie.

50 LECIE POLSKIEGO SEMINARIUM W ORCHARD LAKE

Polskie Seminarium Duchowne pod wezw. św. Cyryla i Metodego w Orchard Lake (USA), choć powstało już w r. 1885 na mocy zezwolenia papieża Leona XIII to jednak w Orchard Lake istnieje ono od roku 1909, dokąd zostało przeniesione z Detroit. Założycielem seminarium oraz jego pierwszym rektorem w okresie, gdy mieściło się ono jeszcze w Detroit, był ks. Józef Dąbrowski. Do Orchard Lake przeniósł seminarium Ks. Witold Buhaczkowski. W następnych latach rektorami byli księża: Michał Grzepa (1916—1932), Antoni Kłowo (1932—1937), Władysław Krzyżosiak (1938—1943), Edward Szumal (1943—1956) i ostatnio seminarium kieruje od roku 1956 Ks. Wacław Filipowicz. Cel seminarium nakreślono wyraźnie już w pierwszych latach jego istnienia: kształcenie księży dla polskich emigrantów osiadłych w Ameryce. Ważna ta placówka Polonii katolickiej w Ameryce utrzymuje łączność z hierarchią katolicką w Polsce, a jak stwierdził Ks. Prymas Kard. Wyszyński „Seminarium Polskie w Orchard Lake było i jest dziełem opatrnościowym dla

Kościół w Stanach Zjednoczonych i dla Polonii". W roku ubiegłym przebywała w Polsce delegacja tego seminarium złożona z profesorów i studentów.

POLAK ARCYBISKUPEM W AFRYCE

Jak podaliśmy w IX tomie, w roku 1955 polski jezuita Ks. Adam Kozłowiecki pełniący obowiązki wikariusza apostolskiego Wikariatu Lusaka, otrzymał sakrę biskupią. Ostatnio Ojciec św. Jan XXIII mianował Ks. Biskupa Kozłowieckiego arcybiskupem i metropolitą dla nowoutworzonych prowincji kościelnych w Rodezji i Nyasie.

POLSCY KANDYDACI NA OETARZE

W związku ze zbliżającym się Tyśiącleciem Chrześcijaństwa w Polsce, Ordynariusze polskich diecezji wykazują dużo starań, by jak najbardziej przyspieszyć procesy beatyfikacyjne wybitnych, świątobliwych polskich postaci. W roku ubiegłym ukazał się w „Ruchu biblijnym i liturgicznym” artykuł O. Joachima Bara pt.: *Polskie procesy kanonizacyjne i beatyfikacyjne*, w którym autor informował o aktualnym stanie procesów. Obecnie rozpoczął się już proces beatyfikacyjny O. M. Kolbe. W związku z tym na łamach „Süddeutsche Zeitung” (München) ukazał się artykuł G. R. Hocke'a, w którym autor z całą życzliwością nakreślił duchową sylwetkę bohatera polskiego franciszkanina. W Krakowie Ks. abp E. Baziak wydał dn. 17 IV dekret w sprawie beatyfikacji Sługi Bożego Józefa Bilczewskiego, w którym w związku z prowadzeniem w archidiecezji krakowskiej procesu informacyjnego, wzywa wier-

nych podległych jego jurysdykcji, którzy posiadają jakiegokolwiek pisma Sługi Bożego, by dostarczyli je Kurii w ciągu trzech miesięcy od wydania dekretu. Podobny dekret w styczniu br. wydał Ks. bp Franciszek Barda w sprawie pism Sługi Bożego Bronisława Markiewicza, założyciela Zgromadzeń św. Michała Archaniola. Daleko już posunięta jest sprawa beatyfikacji Sługi Bożego Rafała Chylińskiego, którego apostolski proces informacyjny ukończono w roku 1949 i Ojciec św. Pius XII wydał dekret o heroicznosci cnót. Do beatyfikacji potrzeba jeszcze wykazania trzech cudów działywanych za przyczyną tegoż Sługi Bożego. Ojciec Chyliński urodził się w Wysocku woj. poznańskie w roku 1694. Tam też został ochrzczony otrzymując imię Melchior. Pierwsze nauki zdobywał w Kolegium OO. Jezuitów w Poznaniu. W r. 1712 zaciąga się pod jedną z chorągwi pancernych króla Stanisława Leszczyńskiego, gdzie dostał się stopnia porucznika. Niedługo jednak potem wstępuje do Zakonu OO. Franciszkanów w Krakowie i tu przyjmuje imię Rafał. Po otrzymaniu święceń kapłańskich pracuje jako misjonarz w licznych województwach. Zasłynął jako wybitny kaznodzieja i gorliwy spowiednik. Ostatnie lata przeżywa w Łagiewnikach k. Łodzi, tam umiera w roku 1741. Ciało jego spoczywa w Łagiewnikach w kościele św. Antoniego.

NEKROLOGI

Dnia 28 maja br. zmarł w Tarnowie Ordynariusz tamtejszej diecezji Ks. bp Jan Stepa. Ks. Biskup Stepa urodził się w r. 1892. Maturę zdobył we Lwowie w r. 1911. W tym też roku roz-

począł studia teologiczne na Uniwersytecie Jana Kazimierza. Po otrzymaniu święceń kapłańskich w roku 1915 pełnił obowiązki wikariusza, administratora parafii, proboszcza i prefekta szkół średnich we Lwowie. W latach 1922—1925 przebywał na studiach filozoficznych w Lowanium, które ukończył uzyskaniem stopnia doktora filozofii chrześcijańskiej. Po powrocie do Polski pełnił przez pewien czas obowiązki prefekta szkół średnich i wikariusza przy parafii św. Antoniego we Lwowie. W październiku 1927 r. rozpoczął wykłady z filozofii chrześcijańskiej na Uniwersytecie Jana Kazimierza. W 1932 r. otrzymał nominację na profesora nadzwyczajnego i na tym stanowisku pracował do wybuchu wojny. Ks. dr Jan Stepa habilitował się w roku 1929 na podstawie pracy pt. *Neokantowskie próby realizmu, a neotomizm*. W następnym roku wydał pracę pt.: *Poznawalność świata rzeczywistego w oświeceniu św. Tomasza*, Lwów 1930. Napisał również wiele artykułów naukowych w języku francuskim. Drukiem wydał ks. Biskup przeszło 100 prac i artykułów. Brał żywy udział w wielu zjazdach naukowych w Polsce i za granicą. Ożywioną działalność rozwijał Zmarły również wśród inteligencji lwowskiej, prowadząc Instytut Wyższej Kultury Religijnej. W czasie wojny był profesorem Seminarium Duchownego we Lwowie, a następnie jego rektorem po przeniesieniu zakładu do Kalwarii Zebrzydowskiej. Pełnił przez pewien okres obowiązki Wikariusza Generalnego Ks. abpa E. Baziaka. W 1946 r. został mianowany Ordynariuszem tarnowskim. Sakry biskupiej udzielił mu Ks. kard. Sapięha. W czasie swych rzą-

dów Ks. Biskup odbył w r. 1949 III. Synod Diecezjalny. W Episkopacie pełnił obowiązki Przewodniczącego Komisji Szkolnej. Publikował często artykuły w czasopiśmie diecezjalnym w których precyzował swe założenia duszpasterskie. W pogrzebie, który odbył się 1 czerwca w Tarnowie wziął udział Ks. Kardynał St. Wyszyński, Ks. abp E. Baziak, Ks. abp A. Baraniak, liczni Księża Biskupi oraz setki kapłanów i tysiące wiernych.

Dnia 20 marca br. zmarł Ks. Stanisław Styś, profesor KUL i Fakultetu Teologicznego OO. Jezuitów w Warszawie. Ks. St. Styś urodził się w roku 1896. Do nowicjatu OO. Jezuitów w Starej Wsi wstąpił w r. 1910. Maturę zdał w gimnazjum jezuitskim w Chyrowie. Studia filozoficzno-teologiczne odbył w latach 1917—1924 najpierw w Nowym Sączu, a następnie w Krakowie, gdzie uzyskał doktorat z filozofii i teologii. W latach 1924—1927 odbywał specjalne studia na Papieskim Instytucie Biblijnym w Rzymie, które kończył uzyskaniem dyplomu licencjata nauk biblijnych. W r. akad. 1928/29 objął wykłady Pisma św. i j. hebrajskiego w Zakładzie Teologicznym „Bobolanum” w Lublinie. W r. 1931 odbył podróż naukową do Palestyny, Syrii i Egiptu. W r. 1944 Ks. Styś został mianowany zastępcą profesora Starego Testamentu na Wydz. Teologicznym KUL. W dwa lata później habilituje się na podstawie pracy *Fundamentalis idea sanctitatis in Vetere Testamento*. W r. 1957 został mianowany profesorem nadzwyczajnym na KUL, i na tym stanowisku pracował do swej śmierci. Wśród prac zmarłego polskiego bibliisty należy wymienić: Dwukrotne przygotowanie do

druku Pisma św. Starego Testamentu w tłum. Ks. Wujka; *Biblijne ujęcie stworzenia świata wobec nauki*, Lublin 1947; *Egzegetyczne podstawy tłumaczenia maryjnego Rodz. 3.15*, Lublin 1949, oraz cały szereg innych mniejszych rozpraw i artykułów. W pogrzebie zmarłego profesora wziął udział Ks. bp P. Kalwa, Senat KUL, Kapituła Lubelska, przedstawiciele zakładów teologicznych oraz młodzież akademicka.

W Zakopanem zmarł na skutek tragicznego wypadku dnia 14 maja br. Ks. prof. dr Tadeusz Kruszyński. Śp. Ks. T. Kruszyński liczył 75 lat. Święcenia kapłańskie otrzymał w roku 1903. Zmarły był profesorem sztuki kościelnej na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie. Ks. Kruszyński opublikował szereg prac i artykułów z zakresu sztuki kościelnej. Najbardziej znane jego dzieło to *Dzieje sztuki starochrześcijańskiej*. Pogrzeb ks. Kruszyńskiego odbył się w Zakopanem w dniu 25 lipca. W pogrzebie wzięli udział: Ks. bp K. Wojtyła, Ks. Infułat Niemczewski, Księża Profesorowie — koledzy Zmarłego oraz liczne grono księży. Ciało Profesora pochowano na cmentarzu Zasłużonych w Zakopanem.

Dnia 14 maja w Abranches koło Kurytyby (Brazylia) zmarł polski misjonarz, działacz społeczny i pisarz, Ks. Józef Joachim Góral C. M. Ksiądz Góral urodził się 3 IX 1873 w Królewskiej Wsi k. Złotowa. Studia ukończył w Gimnazjum Księża Misjonarzy w Krakowie. W roku 1892 wstępuje do wspomnianego Zgromadzenia, tu odbywa studia filozoficzno-teologiczne i otrzymuje z rąk kard. Puzyny święcenia kapłańskie w r. 1899. Po święce-

niach pełni z małymi przerwami w Krakowie obowiązki nauczyciela religii i kapelana w szpitalu, prefekta kościoła oraz wykładowcy teologii duszpasterskiej w Studium Teologicznym na Stradomiu. W roku 1904 opuszcza Kraków i pracuje najpierw w Sarnkach Dolnych i Sokolówce jako superior domu i proboszcz, a następnie we Lwowie jako kapelan Szpitala Powszechnego i klinik uniwersyteckich. W r. 1911 przebywa przez kilka miesięcy we Francji i Holandii głosząc misje w ośrodkach polonijnych. W lipcu 1911 r. wyjeżdża do Brazylii i od tego czasu aż do swej śmierci tj. przez 48 lat zajmował się pracą duszpasterską, pisarską i kulturalno-oświatową wśród Polonii brazylijskiej. I tak obok prac ściśle kapłańskich założył Towarzystwo Oświaty Ludowej w Massarandubie. W październiku 1920 roku zaczął wydawać gazetę dla Polonii brazylijskiej pt. „Lud”. W Abranches rozwinął ożywioną działalność w Towarzystwie im. Władysława Jagielly, Tow. im. Królowej Jadwigi, Kółku Rolniczym, a przede wszystkim w Towarzystwie „Oświata” z siedzibą w Kurytybie. Przez szereg lat piastował ks. Góral urząd prezesa Oświaty. W tym też czasie prowadzi ożywioną działalność publicystyczną. Artykułami swymi zasila także czasopisma jak „Lud”, „Przyjaciel Rodziny”, którego był współzałożycielem oraz przez szereg lat redaktorem „Przegląd Kościelny”, „Roczniki ohydów Zgromadzeń św. Wincentego a Paulo” oraz „Misje Katolickie”. Na specjalne podkreślenie zasługują jego prace z zakresu językoznawstwa: *Zasady polskiej pisowni i interpunkcji*, *Mała gramatyka języka portugalskiego*, *Rozmówki polsko-portugalskie podane z wy-*

nową i akcentem

, *Gramatyka języka portugalskiego z ćwiczeniami dla szkół i samouków*, *Słownik brazylijsko-polski*, *Słownik polsko-brazylijski* oraz szereg prac pomocy szkolnych w nauczaniu katechizmu. W pogrzebie zasłużonego Polaka-Misjonarza, który odbył się w Abranches 16 maja br. wziął udział Ks. abp Emanuel de Silveira d'Elboux oraz ks. bp Mazzarotto. (Artykuł o życiu i pracach ks. Górala, pióra ks. prof. A. Schletza ukaże się w VIII tomie Polskiego Słownika Biograficznego).

Dnia 19 czerwca br. zmarł w Nysie Ks. Roch Szajca S. V. D., zasłużony dla Kościoła i sprawy polskiej na Śląsku długoletni redaktor i historyk. Ks. Szajca urodził się 7 maja 1880 r. w Dobrzenu Wielkim, pow. Opole. Studia średnie ukończył w roku 1899 w gimnazjum oo. Werbistów w Nysie. Studia wyższe filozoficzne i teologiczne oraz specjalne studia przyrodnicze odbył Ks. Szajca w latach 1899—1906 w wyższym Seminarium OO. Werbistów w St. Gabriel pod Wiedniem. Tam też otrzymał święcenia kapłańskie 24 II 1906. Po święceniach wyjeżdża na rok do Krakowa, by pogłębić swe wiadomości z języka i literatury polskiej. Wraca potem do Wiednia i tu jest nauczycielem w seminarium nauczycielskim oraz pełni obowiązki wykładowcy i wychowawcy w zakonnym gimnazjum w Bischofshofen. W r. 1918 wraca z Austrii na swój rodzinny Śląsk, gdzie z wielkim poświęceniem i odwagą redaguje i wydaje czasopisma religijne w języku polskim dla ludności Śląska. W okresie międzywojennym ks. Szajca redagował cztery pisma religijne w języku polskim, z tych trzy sam powołał do życia. Pierwszym pismem, które Ks.

Szajca powołał do życia w Bytomiu w roku 1919 był miesięcznik „Skarb Rodziny”. W Bytomiu również w roku następnym rozpoczął wydawanie „Kalendarza Królowej Apostołów”. W r. 1921 rozpoczyna redakcję trzeciego pisma: „Dzwonek Maryi”, które przeznaczone jest dla żeńskich Kongregacji Mariańskich. W r. 1919 kard. Bertram mianuje ks. Szajcę redaktorem popularnego tygodnika: „Posłaniec niedzielny”. Z powodu nadmiernych zajęć stanowisko to mógł objąć dopiero w roku 1922. Ks. Szajca pozostawił w spuściźnie około 20 prac, z których drukował m. in. *Kwiaty misyjne*, Bytom 1922; *Uroczystości misyjne*, Bytom 1923; *Kronika Wielkodobrzańska*, Wrocław 1934; *Die Praemonstratenser im Kloster Czarnowanz*, Opole 1943; Kilka prac pozostawił ks. Szajca w rękopisie np. *Premonstratenzi i ich następcy u św. Małgorzaty w Bytomiu*; *Stosunek klasztoru czarnowąskiego do Kurii Biskupiej we Wrocławiu*.

W DZIESIĄTĄ ROCZNICĘ ŚMIERCI O. WORONIECKIEGO

Dnia 18 maja minęła dziesiąta rocznica śmierci zasłużonego dla polskiej kultury religijnej O. Jacka Woronieckiego O. P. O. Woroniecki urodził się w Lublinie 21 XII 1878 r. Szkołę średnią ukończył w Warszawie. Studia uniwersyteckie najpierw na wydziale nauk przyrodniczych, a następnie na wydziale teologii odbył we Fryburgu szwajcarskim w latach 1902—1905. Na kapłana został wyświęcony w Lublinie 1906 r., a trzy lata później otrzymał promocję doktorską na fryburskim uniwersytecie, na podstawie pracy: *Les principes fondamentaux de la sociolo-*

gie thomiste. W r. 1909 we Fiesole k. Florencji wstępuje do Zakonu OO. Dominikanów. W r. 1914 wraca do kraju i tu w klasztorzym studium prowadzi wykłady etyki. Lata 1919—1929 to okres działalności O. Woronieckiego na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, którego był współorganizatorem, a następnie drugim z kolei rektorem. Od r. 1929—1933 wykładał w dominikańskim uniwersytecie *Angelicum* w Rzymie. W r. 1933 wraca do Polski i pracuje kolejno: we Lwowie, Warszawie i Krakowie. O. Woroniecki należy do wybitnych postaci polskiego świata naukowego. Do najbardziej znanych jego dzieł należą: *Katolicka etyka wychowawcza*, *U podstaw kultury katolickiej*, *Św. Jacek Odrowąż i sprowadzenie zakonu kaznodziejskiego do Polski*, *Ojciec Fabian Maliszewski z Przemyśla — dominikanin*, *Hagiografia, jej przedmiot, trudności i zadania w Polsce* i inne. O. Woroniecki był też autorem kilkunastu życiorysów w Polskim Słowniku Biograficznym.

ROZNICE

700-LECIE ŚMIERCI BL. BRONISŁAWY

D. 29 sierpnia minęło 700 lat od śmierci bl. Bronisławy Odrowążówny, zakonnicy-ksieni klasztoru norbertanek w Krakowie na Zwierzyńcu. Oto kilka szczegółów z jej życia: Urodziła się około 1203 r. we wsi Kamień Śląski k. Opola. Braćmi stryjecznymi bl. Bronisławy byli św. Jacek i bl. Czesław. Jako szesnastoletnia panienka wstąpiła do SS. Norbertanek na Zwierzyńcu w Krakowie. Modlitwą, ofiarą i znoszeniem cierpień w duchu wiary wzniosła

się na wyżyny chrześcijańskiej doskonałości. Umarła w opinii świętości 29 sierpnia 1259 r. Zwłoki jej pochowano pod kościołem norbertanek w Krakowie. Pamięć cnót bl. Bronisławy trwała w klasztorze, lecz nie ma dowodów by prowadzono starania o jej beatyfikację. Pożar klasztoru w r. 1528 zniszczył dokumenty, a relikwie Bronisławy zostały ukryte. Odnalezienie relikwii w r. 1604 spotęgowało kult Bronisławy przyćmiony niestety znowu wojnami. Proces beatyfikacyjny choć rozpoczął się w terminie tak odległym od jej śmierci, bo dopiero w r. 1838 trwał bardzo krótko, bo już 23 sierpnia 1839 r. został zakończony dekretem beatyfikacyjnym. Była to beatyfikacja drogą zatwierdzenia kultu. W związku z 700 leciem śmierci bl. Bronisławy listy pasterskie wydali: Ks. abp E. Baziak oraz Ordynariusz opolski Ks. bp F. Jop. W wielu diecezjach ordynariusze zarządzili uroczyste tridua w dn. 27, 28, 29 VII.

PRZED 800-LECIEM URODZIN BL. WINCENTEGO KADŁUBKA

Dnia 8 marca br. rozpoczęto w klasztorze OO. Cystersów w Jędrzejowie uroczyste triennium tj. trzyletnie przygotowanie do obchodów osiemsetlecia urodzin bl. Wincentego Kadłubka, biskupa krakowskiego, a następnie cystersa zmarłego w Jędrzejowie w roku 1223. Po wniesieniu prośb do Stolicy Apostolskiej przeprowadzono kanoniczne procesy, które doprowadziły do beatyfikacji dnia 18 II 1769 r. per viam cultus. W dniu rozpoczęcia triennium pontyfikalną sumę odprawił Ks. biskup Cz. Kaczmarek, a kazanie wygłosił sufragan krakowski Ks. bp K. Wojtyła. Należy zaznaczyć, iż ostatnio został

mianowany postulatorem dla sprawy kanonizacji bl. Wincentego stale mieszkający w Rzymie Ks. prał. Tadeusz Naruszewicz

550-LECIE ŚMIERCI BL. JAKUBA STREPY

550 lat mija również w tym roku od śmierci bl. Jakuba Strepy, franciszkanina, a potem arcybiskupa halickiego, patrona archidiecezji lwowskiej. Bl. Jakub urodził się około r. 1340. Jako młodzieniec wstępuje do Braci Mniejszych. Wraz ze swymi współpracownikami pracuje jako misjonarz na Rusi i Wołoszczyźnie. W roku 1385 został gwardianem klasztoru lwowskiego, a w trzy lata później wikariuszem generalnym całej misji. Po śmierci biskupa halickiego Bernarda w roku 1391 został powołany na stolicę arcybiskupią. Diecezją zarządzał 18 lat. Został nazwany „Opiekunem ojczyzny i stróżem Królestwa”. Proces beatyfikacyjny rozpoczęto w r. 1772, a beatyfikacja nastąpiła dnia 11 IX 1790 również przez zatwierdzenie kultu. W związku z 500 letnią rocznicą jego śmierci, którą uroczysto obchodzono przed 50 laty we Lwowie ukazały się monografie o bl. Jakubie Wl. Abrahama oraz ks. Wl. Bandurskiego.

Z ŻYCIA INSTYTUTU INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO

Dnia 19 września br. odbyła się inauguracja roku akademickiego na Instytucie Teologicznym Księży Misjonarzy w Krakowie. Wotywę do Ducha św. pro progressu in scientiis odprawił o godz. 8 w kościele na Stradomiu rek-

tor Ks. W. Prądzyński. Następnie profesorowie i studenci udali się do sali im. arcybiskupa Bilezewskiego, gdzie odbyła się inauguracja. Po odśpiewaniu *Gaude Mater* przemówienie inauguracyjne wygłosił prefekt Instytutu ks. prof. Fr. Bracha. Przywitał on na wstępie przełożonych prowincjonalnych tych zgromadzeń, których studenci uczęszczają do Instytutu, profesorów i studentów, a następnie rozpoczął część sprawozdawczą przemówienia, w której omówił działalność naukową, wydawniczą oraz dydaktyczną uczelni. W drugiej części swego przemówienia podał krótką historię Instytutu, który w przyszłym roku będzie obchodził swój złoty jubileusz. Od r. 1732 w obecnym gmachu Instytutu mieściło się tzw. Seminarium Stradomskie, w którym studiowała młodzież duchowna diecezji krakowskiej, klerycy misjonarzy i niektórych zakonów. W r. 1901 seminarium diecezjalne przeniesiono do nowego gmachu. Wtedy rodzi się myśl, by użyć dla studium misjonarskiego prawa szkół akademickich. Plany uwieńczył pomyślnym skutkiem w r. 1910. Ministerstwo Wyznań i Oświecenia Publicznego za zgodą ces. Franciszka Józefa reskryptem z dnia 8 lipca tr. przyjęło prośbę zgromadzenia i prywatne studium filozoficzno-teologiczne przekształciło na Instytut zalegalizowany jako „Naukowy Zakład Teologiczny”. Po odzyskaniu niepodległości dekret Rady Ministrów z dnia 27 II 1922 (Dz. U. R. P. Nr 22, poz. 183, § 2) wylicza wśród szkół wyższych Instytut Teologiczny Księży Misjonarzy w Krakowie. Również w wykazie szkół wyższych podanym w r. 1929 wymieniono Instytut. Dawnych jego praw nie odwołano.

Wykład inauguracyjny pt. *Organizacja i zarząd wyższych seminariów zakonnych*, opracowany przez Ks. wizytatora J. Barona odczytał prof. Instytutu Ks. J. Weissmann. Po wykładzie przelożony Polskiej Prowincji Księży Misjonarzy Ks. dr J. Baron, zachęcając młodzież do wytrwałej pracy, wskazał na pewne aktualne problemy w studiach teologicznych.

WYDAWNICTWA DAWNEJ MUZYKI POLSKIEJ

Trzydziesty siódmy zeszyt Wydawnictwa Dawnej Muzyki Polskiej którego kierownikiem jest Ks. Hieronim Feicht C. M., profesor Uniwersytetu Warszawskiego, zawiera utwór Grzegorza Gerwazego Gorczyckiego pt. *Lactatus sum*. Rękopis tej kompozycji z r. 1730 znajdujący się w bibliotece Seminarium Duchownego w Sandomierzu, opracował i do druku przygotował Ks. Wendelin Świerczek C. M., profesor tamtejszego seminarium. Należy zaznaczyć, że we wspomnianym wydawnictwie ukazały się już następujące dzieła dawnej muzyki kościelnej: Mielezewski M. († 1651) *Deus in nomine tuo*. (z. II), *Veni Domine* (z. XXXVII); Bótycki J. H. († ok. 1700): *Hymni ecclesiastici* (z. III), *Magnificemus in cantico* (z. VI); Gorczycki G. G. († 1734): *Missa paschalis* (z. VII), *Illuxit sol* (z. XIV); Pękiel B. († 1670): *Audite mortales* (z. IV), *Missa pulcherrima* (z. XVII) Wacław z Szamotuł († 1560): *In te Domine speravi* (z. IX); Szarzyński S. S. († ok. 1700): *Jesu spes mea* (z. X), *Ave Regina* (z. XXV), *Ad hymnos et cantus* (z. XXVI); Zieliński M. (ok. 1611): *Vox in Rama* (z. XII), *Domus mea* (z.

XXXI), *Exiit sermo inter fratres, Si concurrexistis cum Christo* (z. XXXIV); Damian P. († 1729): *Veni Creator* (z. XIII); Szadek († ok. 1611): *Officium: Dies est laetitiae* (z. XXXIII); Leopolda M. († ok. 1589): *Missa paschalis* (z. XXXV).

W ostatnich numerach miesięcznika diecezjalnego w Sandomierzu „Kronika Diecezji Sandomierskiej”, Ks. Wendelin Świerczek zamieszcza ciekawy artykuł pt. *Rękopiśmienne zabytki dawnej muzyki w Bibliotece Seminarium Duchownego w Sandomierzu*, o nieznanych dotychczas rękopisach.

25 LAT TOWARZYSTWA NAUKOWEGO K. U. L.

W czerwcu minęło 25 lat istnienia Towarzystwa Naukowego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Towarzystwo liczy obecnie 208 członków. A oto wyniki prac Towarzystwa: Komisje i Wydziały odbyły 400 posiedzeń naukowych, wydano 224 pozycje naukowe w nakładzie 336 000 egzemplarzy, wygłoszono 188 wykładów, których wysłuchało ponad 20 tysięcy osób.

TRZEJ POLSCY HISTORYCY KOŚCIOŁA PRAŁATAMI PAPIESKIMI

W roku ubiegłym pralatem papieskim został mianowany ks. prof. dr Antoni Liedtke, ostatnio zaś ks. prof. dr Marian Rechowicz — rektor K. U. L. oraz ks. prof. dr Wincenty Urban.

Ks. A. Liedtke specjalistyczne studia z zakresu historii Kościoła odbył na Wydziale Teologii Uniwersytetu Warszawskiego. Tam też uzyskał dyplom

doktorski. Obecnie jest profesorem w Seminarium Duchownym w Pelplinie oraz konserwatorem diecezjalnym. Dobrek naukowy ks. pralata Liedtkego obejmuje około 85 rozpraw, artykułów i mniejszych przyczynków. Do ważniejszych należą: *Walka Księcia Jana Opolskiego Kropidły z Krzyżakami w obrobie majątkowych praw diecezji wrocławskiej* (Roczniki Tow. Nauk. w Toruniu, tom 38, str. XV + 138); *Historia Zakładu N. M. P. Anielskiej w Kościelzynie 1861—1936*, Kościelzyna 1936 (str. VI + 127); *Biblia Gutenberga w Pelplinie*, Toruń 1936; *Dokola zagadnień hożańskich* („Nasza Przeszołość” T. IV, z. 295—310 i odb.

Ks. rektor M. Rechowicz, kapłan archidiecezji lwowskiej, studiował na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie. W roku 1939 na tymże uniwersytecie uzyskał doktorat. Był profesorem historii Kościoła w Seminarium Archidiecezjalnym, a następnie profesorem i od roku 1956 piastuje godność rektora Katol. Uniwersytetu Lubelskiego. A oto niektóre prace Ks. Rektora: *Studia alumnów w Galicyjskim Seminarium Generalnym 1790—1819* (Roczniki Teol. kanon.) 1955 (s. 61—107); *St. Jean Kanty a-t-il l'auteur du commentaire conciliariste sur l'Evangile de St. Mathieu* (Collectanea theologica) 1955 (s. 13—45); *Sprawa Wielkiego Seminarium Misyjnego dla unitów na ziemiach dawnej Polski (1595—1819)*, Kraków 1949. *Plany misyjne Kongregacji de Propaganda Fide na Balkanach a Unia w Polce*, Kraków 1947; *Jan Józef Welamin Rutski* (Przegląd Po-wszechny t. 216).

Ks. Wincenty Urban urodził

się w Grodziuku Dolnym w r. 1911. Egzamin dojrzałości złożył w roku 1931. Studia uniwersyteckie ukończył we Lwowie w 1936 r. ze stopniem magistra teologii. Doktorat uzyskał na Uniwersytecie warszawskim w r. 1947, habilitował się w Krakowie w r. 1953. Od roku 1946 pracuje we Wrocławiu w Archiwum Archidiecezjalnym, Muzeum i Bibliotece kapitulnej, a od r. 1947 we wrocławskim seminarium duchownym i wreszcie od r. 1948 jest profesorem w Seminarium Duchownym w Nysie. Ks. Urban ogłosił około 90 prac w formie artykułów, przyczynków i rozpraw oraz cały szereg recenzji. Do ważniejszych prac ks. pralata należą: *Katedra wrocławska*, Wrocław 1951; *Archiwum Archidiecezjalne we Wrocławiu* (Archeion 25, 1956); *Leopold hr. Sedlnicki, Książę biskup wrocławski (1836—1840) na tle dziejów kościoła na Śląsku w pierwszej połowie XIX w.*, Warszawa 1955; *De testimoniis vitam Nanheri episcopi Wratislaviensis illustrantibus* (Collectanea theologica 2, 1955). *Wakanse na stolicy biskupiej we Wrocławiu* (Ateneum kapłańskie 54, 1957), *Nieudane starania Przemysława Otto-kara II o metropolię czeską na tle jego rządów i krzyżackiej polityki* („Nasza Przeszołość” t. 6); *Jan Feliks Pedowitz, nyński bibliofil XVII w.* (Roczniki teologiczno-kanoniczne (1957) III, z. 2).

Wszyscy trzech wspomniani pralaci są współpracownikami naszego wydawnictwa.

JUBILEUSZ KS. RĘKASA

Od trzydziestu już lat na ważnym odcinku duszpasterstwa w Polsce pracuje Ks. dr Michał Rękas. Jest on dyrektorem Apostolstwa Chorych z sie-

dzią w Katowicach przy ul. Plebiscytowej. Właśnie 13 lipca minęło 30 lat owocnej jego pracy na tym odcinku oraz 40 lat kapłaństwa. Twórcą Apostolstwa Chorych jest Ks. L. J. Willenborg. Apostolstwo chorych, to duchowy związek chorych katolików. Ks. Rękas jest autorem szeregu prac z zakresu apostołstwa nad chorymi. Do chwili obecnej Ks. Dyrektor jest redaktorem miesięcznika „Apostolstwo chorych”, który ukazuje się w nakładzie 20 tys. egzemplarzy.

WYSTAWA PRAC Ks. J. WOLFFA

W marcu br. w warszawskiej „Zachęcie” została zorganizowana wystawa 102 prac malarskich Ks. Jerzego Wolffa, kapłana archidiecezji warszawskiej, członka Komisji Artystycznej i Architektonicznej warszawskiej archidiecezji. Recenzje jakie ukazały się na łamach „Życia Warszawy” i „Tygodnika Powszechnego” życzliwie oceniają prace artysty.

50 LAT PRACY INŻ. K. JAKIMOWICZA

W bieżącym roku obchodzi 80 lecie urodzin i 50 lecie pracy inż. Konstanty Jakimowicz. Inż. Jakimowicz urodził się w Warszawie, był uczniem Gersona, dyplom inż.-architekta otrzymał w r. 1906 w Karlsruhe, a dyplom inż.-cyw. w Petersburgu w roku 1909. Jubilat wykonał kilkadziesiąt prac w dziale architektury sakralnej. M. in. kościół Bożego Ciała na Kamionku, św. Teresy na Powiślu, kaplicę „Przytuliska” przy ul. Wisłnej 7, kryptę H. Sienkiewicza w Archikatedrze Warszawskiej i wiele innych. Pius XI w uznaniu zasług inż. Jakimowicza, mianował go w r. 1929

honorowym szambelanem papieskim. Obecnie inż. Jakimowicz jest członkiem Archidiecezjalnej Komisji Artystycznej i Architektonicznej oraz honorowym architektem Archidiecezji Warszawskiej.

OSTATNIE POZYCJE WYDAWNICZE KSIĘGARNI ŚW. WOJCIECHA

Księgarnia św. Wojciecha w Poznaniu wydała ostatnio szereg ciekawych pozycji: Ks. Tadeusz Ryłko, *U źródeł chrześcijaństwa*. Jest to podręcznik dla kl. VIII zatwierdzony pismem Min. Oświaty z dnia 9 XII 1958. Podręcznik zawiera XIV wykresów wędrówek Jezusa Chrystusa po Palestynie. Dużą pomocą dla katechetów będzie wydana praca Ks. Zaleskiego W. *Nauka Boża*. 2 tomy. Są to katechezy oraz bardzo pomocne tablice poglądowe. Pierwszy tom liczy stron 974, drugi 1037. Inne pozycje to: Ks. A. Zychliński; *Rozważania filozoficzno-teologiczne* i Ks. W. J. Lewkowicz, *Harmonia gregoriańska* (s. 315).

CZASOPISMO „ARCHIWA, BIBLIOTEKI I MUZEA KOŚCIELNE

W czerwcu br. ukazał się pierwszy zeszyt czasopisma „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne”, wydawanego przez istniejący już od dwu lat przy Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Ośrodek Archiwów Bibliotek i Muzeów Kościelnych. Czasopismo zawiera następujące działy: I. Rozprawy poświęcone archiwom, bibliotekom i muzeom kościelnym, II. Z życia archiwów, bibliotek i muzeów kościelnych, III. Notatki informacyjne i recenzje, IV. Bibliografia i V. Publikacja źródeł.

Ks. Tadeusz Gołowski C. M.

- Archiwa, Biblioteki i Muzea kościelne. T. I. z. 1. Lublin 1959 ss. 192.
- Bea Augustyn T. J., O nowym psalterzu łacińskim, przeł. ks. B. Janowski, Poznań 1955 ss. 122.
- Белза И. Ф., Избранные статьи польских музыковедов, Москва 1959 ss. 132.
- Bogdan Franciszek ks. S. A. C., Geneza i rozwój klauzury zakonnej. Studium prawnohistoryczne, Poznań 1954 ss. 336.
- Brandstaetter Roman, Kroniki Asyżu, Poznań 1957 ss. 85.
- Claret de la Touche Ludwika Małgorzata, Najświętsze Serce Jezusa a kapłaństwo, Poznań 1958 ss. 211.
- Czaplewski Paweł ks., Historyczny Gdańsk z końca X wieku, Gdańsk 1958. Odb. z „Rocznika Gdańskiego”, T. 15/16 z r. 1956/57 ss. 50.
- Czuj Jan ks., Patrologia, Poznań 1954 ss. 312.
- Dąbrowski Eugeniusz ks., Nowy Testament na tle epoki. Geografia — historia — kultura, Poznań 1958, T. I ss. 387, T. II ss. 436.
- Święty Paweł, życie i pisma, Poznań 1950 ss. 331.
- Die Russische Orthodoxe Kirche. Ihre Einrichtung, ihre Stellung, ihre Tätigkeit, Moskau 1958 ss. 244.
- Gołubiew Antoni, Listy do przyjaciela, Kraków 1959 ss. 312.
- Gorezycki G. G. (?1734), Laetatus sum, wyd. z rękopisu i wstępem opatrzył ks. Wendelin Świerczek, (Kraków) 1958, Polskie Wyd. Muzyczne.
- Górski Artur, Angela Truszkowska i Zgromadzenie SS. Felicjanek na tle dziejów myśli religijnej w Polsce XIX w., Poznań 1959 ss. 384.
- Grabski Władysław Jan, Rapsodia Świdnicka, Poznań 1955, T. I ss. 400, T. II ss. 440.
- Hładowski Władysław ks., Początki chrześcijaństwa według egzystencjalnej interpretacji R. Bultmana. Studium historyczno-krytyczne, Poznań 1954 ss. 79.
- Hymny brewiarza rzymskiego. Proprium Poloniae. Przełożył z oryg. ks. Jan Piwowarczyk, Poznań 1958 ss. 288.
- Krapiec Mieczysław A. o. O. P., Realizm ludzkiego poznania, Poznań 1959 ss. 652.
- Księga Psalmów. Przełożył Leopold Staff, Poznań 1959 ss. 303.

- Lewkowicz Wojciech Ignacy ks., Harmonia gregoriańska czyli nauka akompaniamentu do melodii gregoriańskich, Poznań 1959 ss. XV, 315.
- Librowski Stanisław ks., Archiwum Diecezjalne we Włocławku (1945—1958), Włocławek 1958 ss. 52. Odb. z „Kroniki Diecezji Włocławskiej” 1958 r.
- Stan i potrzeby archiwów kościelnych oraz program pracy na najbliższy okres, Lublin 1959 ss. 16. Odb. z czasop. „Archiwa, Biblioteki i Muzea kościelne”, T. I.
- Statuty kapituł kolegiackich dawnej archidiecezji gnieźnieńskiej. Wstęp ogólny. Kapituły kolegiackie dawnej archidiecezji gnieźnieńskiej, Lublin 1959 ss. 25. Odb. j. w.
- Łach Stanisław ks., List do Hebrajczyków. Wstęp — przekład z oryginału — komentarz — eskursy, Poznań 1959 ss. 432.
- Machejek Michał o. O. C. D. i Padoasz Władysław ks., Sprawy beatyfikacyjne na terenie diecezji, Poznań 1957 ss. 507.
- Mediaevalia Philosophica Polonorum, II. Warszawa 1958 ss. 31, III. tamże 1959 ss. 27, IV, tamże 1959 ss. 39.
- Miscellanea Franciscana (Roma), T. 59: 1959 fasc. I—II, ss. 288.
- Николай Митрополит Крутицкий и Коломенский, Речь о Мире, Москва 1958 ss. 131.
- Prasa współczesna i dawna (kwartalnik), Kraków 1958 nry 2—4.
- Revue d'Histoire Ecclésiastique, T. LIV, Louvain 1959 nr 1—3.
- Rocznik diecezji tarnowskiej na rok 1959, Tarnów (1959) ss. 394.
- Rospond Stanisław, Dzieje polszczyzny śląskiej, Katowice 1959 ss. 480.
- Rylko Tadeusz ks., U źródeł chrześcijaństwa, Poznań (1959) ss. 195, tab. i plany.
- Słomkowski Antoni ks., Problem pochodzenia człowieka, Poznań 1957 ss. 263.
- Stamirski Henryk, Powiat borodelski w r. 1472, Hrubieszów 1958 ss. 48.
- Sześć wieków Brzozowa. Księga pamiątkowa, pod red. B. Fronia i in., (Kraków) 1959 ss. 313.
- Szyca Jan ks. i Świerczek Leon ks. C. M., Śpiewnik Maryjny, Warszawa 1957 ss. 552.
- Świechowski Z., Sztuka gotycka, Poznań 1949 ss. 163.
- Sztuka romańska, Poznań 1950 ss. 152.
- Świerczek Leon ks. C. M., Akwarele, sześć utworów lirycznych na fisharmonię lub organy, Nakł. P. W. M. 1959.
- Teki historyczne, T. IX, Londyn 1958 ss. 142.
- Urban Wincenty ks., Materiały do dziejów polszczyzny na Śląsku w wizytacjach diecezji wrocławskiej (do początków XVII wieku). Nadb. z „Sobótki”, R. 14: 1959 nr 2 s. 149—195.
- Vincentiana. Mensuale Comentarium Congregationis Missionis, Paris 1959 nry 17—21.

Zaleski Wincenty ks. T. S., Nauka Boża. Katechezy, Poznań (1959) T. I ss. 1137, T. II ss. 1027.

Журнал Московской патриархии, Москва 1959 nry 4-9.

Nadto Redakcja „Naszej Przyszłości” otrzymuje następujące pisma periodyczne: „Ateneum kapłańskie”, „Currenda”, „Gorzowskie wiadomości kościelne”, „Gość niedzielny”, „Hejnał Mariacki”, „Homo Dei”, „Katecheta”, „Kielecki przegląd diecezjalny”, „Kierunki”, „Kronika diecezji sandomierskiej” „La Croix”, „Małopolskie studia historyczne”, „Miesięcznik kościelny” „Notificationes e Curia Metropolitana Cracoviensi”, „Oreodnik diecezji chełmińskiej”, „Polonia sacra”, „Przewodnik katolicki”, „Roczniki humanistyczne”, „Roczniki teologiczno-kanoniczne”, „Ruch biblijny i liturgiczny”, „Tygodnik powszechny”, „Wiadomości archidiecezjalne warszawskie”, „Wiadomości diecezjalne lubelskie”, „Wiadomości urzędowe opolskie”, „Więź”, „Wrocławskie wiadomości kościelne”, „Za i przeciw”, „Znak”.